

การแต่งงานข้ามวัฒนธรรมของผู้หญิงในชนบทอีสาน: กรณีศึกษาจังหวัดชัยภูมิ

Cross-Cultural Marriage of Women in the Northeast of Thailand: Case Study in Chaiyaphum Province.

พิทักษ์พงศ์ กางการ

Phitakphog Kangkarn

สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

Ptk_10@hotmail.com

บทคัดย่อ

การศึกษาในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพวิถีชีวิตและสาเหตุการตัดสินใจแต่งงานข้ามวัฒนธรรมของผู้หญิงในชนบทอีสาน 2) เพื่อศึกษาผลกระทบของการแต่งงานข้ามวัฒนธรรมของผู้หญิงในชนบทอีสาน โดยใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสังเกต แบบไม่มีส่วนร่วม การสังเกตแบบมีส่วนร่วม การสัมภาษณ์ และการสนทนากลุ่ม จากคู่สมรสที่สมัครใจ วิเคราะห์ข้อมูลแบบตีความแบบอุปนัย ผลการศึกษาพบว่า

1. สาเหตุที่ส่งผลให้ผู้หญิงในชนบทอีสานของไทยตัดสินใจแต่งงานกับชาวต่างชาติ คือ การหลีกเลี่ยงความลำบาก และประสบการณ์ความรักที่ผิดหวังจากผู้ชายที่ขาดความรับผิดชอบต่อครอบครัว รวมถึงความคาดหวังจากคนในชุมชนท้องถิ่นที่สนับสนุนให้ลูกหลานเห็นถึงข้อดีของการมีสามีเป็นชาวต่างชาติที่สามารถเปลี่ยนแปลงสภาพความเป็นอยู่ ทำให้เกิดเป็นค่านิยมในปัจจุบัน

2. ผลกระทบทางสังคม ก่อให้เกิดครอบครัวที่มีคู่สมรสเพียงคนเดียว ลดอัตราการหย่าร้าง ยอมรับความแตกต่างทางวัฒนธรรม รับผิดชอบครอบครัว มีวัฒนธรรมในการให้เกียรติผู้อาวุโสตามระบบเครือญาติ สามี/ภรรยา มีสิทธิเท่าเทียม

คำสำคัญ : การแต่งงานข้ามวัฒนธรรม ชนบทอีสาน

ABSTRACT

The objectives of this research were 1) to study way of life and cause of decision for cross-culture marriages of rural woman in Northeast Thailand, 2) to study impact on cross-culture marriages of rural woman in Northeast Thailand. Qualitative research data were collected by observation without participation, participation observation, interviews and focus group from voluntary spouses in Chaiyaphum province. Data analysis was induction analysis. The research results were as follows.

1. Factors were affected Thai women in rural Northeast married to foreigners was to avoid hardships and disappointed in love with Thai husband which lack of responsibility including expectations from local people in their community that indicate the advantage of foreign husband can change living hood. So, cross-marriages of Thai woman is become value nowadays.

2. Impact on Society are becoming monogamy, decreasing divorce, accepting the cultural diversity, family responsibility, respect to Thai seniority culture and gender equality.

Keywords: cross-cultural marriages, rural Northeastern

บทนำ

ในอดีตที่ผ่านมาในชุมชนชนบทอีสานการที่ชายและหญิงจะไปมีความสัมพันธ์กับชาวต่างชาติจนกระทั่งเกิดการแต่งงานกันระหว่างคนอีสานและชาวต่างชาติเป็นเรื่องที่ยากมากเนื่องจากสภาพชุมชนในสังคมชนบทไม่เอื้ออำนวยต่อการพบปะกันของชายหญิงซึ่งแตกต่างจากปัจจุบันระบบการคมนาคมขนส่ง ความเจริญทางด้านเทคโนโลยี อุตสาหกรรมบริการและการท่องเที่ยวทำให้ชายหญิงมีโอกาสพบปะกันเรียนรู้ภาษาขนบธรรมเนียม ประเพณี จนกระทั่งเกิดการแต่งงานกัน ในที่สุด ปัจจุบันการแต่งงานข้ามวัฒนธรรมจึงเป็นปรากฏการณ์ทางสังคมที่เกิดขึ้นจนเริ่มจะกลายเป็นค่านิยมของสังคมชนบทในปัจจุบัน ทั้งยังดำรงอยู่และพัฒนาการมากขึ้นไปถึงทุกกลุ่มคนทั้งเขตเมืองและชนบท ในปัจจุบัน

ชุมชนชนบทในภาคอีสานหาได้น้อยมากในหมู่บ้านที่ปลอดจากการแต่งงานข้ามวัฒนธรรม ในสมัยโบราณชายและหญิงในสังคมอีสานได้รับการขัดเกลาให้เป็นผู้ที่มีคุณสมบัติเพียบพร้อมด้วยคุณสมบัติที่จะเป็นสามี/ภรรยาที่ดี ถ้าเป็นหญิงจะอยู่กับเหย้าเฝ้าเรือนทำงานบ้านดูแลทุกสิ่งทุกอย่างภายในบ้านดูแลสมาชิกในครอบครัวจึงมีคำสอนที่ว่า” เป็นผู้หญิงต้องมีเรือนสามน้ำสี่ตีนผม ให้หล้าเกลี้ยงตีสั้นให้ หล้าเพียง” ซึ่งหมายความว่าสตรีในสังคมอีสานต้องประพฤติปฏิบัติตัวดี มีความเรียบร้อยทั้งการแต่งกายและความเป็นอยู่ในครัวเรือน ถ้าเป็นชายก็ให้มีคุณลักษณะของชายขอให้ชายแท้คือมีความขยันขันแข็ง อดทน สู้อชีวิตในการประกอบอาชีพการงานต่างๆ

จังหวัดชัยภูมิ มีสถานที่ตั้งอยู่ทางภูมิศาสตร์ อยู่ภาคตะวันออกเฉียงของภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลางของประเทศไทย มีพรมแดนติดต่อกับจังหวัดนครราชสีมา จังหวัดขอนแก่น จังหวัดลพบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ซึ่งราษฎรไปมาหาสู่กันได้ ประชากรส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในเขตชนบท และประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก พอหมดฤดูเก็บเกี่ยวจะอพยพแรงงานไปทำงานในเมืองใหญ่ๆ และกรุงเทพมหานคร สถานการณ์ของจังหวัดชัยภูมิได้สำรวจข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับสถานการณ์ด้านการแต่งงานข้ามวัฒนธรรมของสตรีชาวอีสานในจังหวัดชัยภูมิ เพื่อเป็นข้อมูลเกี่ยวกับด้านสตรีที่แต่งงานข้ามวัฒนธรรมว่าเกิดจากสาเหตุอะไรบ้าง ผลกระทบเป็นอย่างไรบ้างซึ่งอาจมีด้านดีและไม่ดี ซึ่งจะนำมาเป็นข้อมูลขั้นพื้นฐานของการวิเคราะห์สถานการณ์ด้านสตรีที่มีหลากหลายมิติ อันอาจจะนำไปสู่แนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาด้านการค้ามนุษย์ในระยะยาวและแนวทางในการคุ้มครอง สวัสดิภาพและหลักประกันในชีวิตของสตรีที่แต่งงานข้ามชาติดังกล่าวได้ในหลากหลายมิติโดยไม่กระทบต่อสิทธิเสรีภาพและความเป็นมนุษย์ตามหลักสิทธิมนุษยชน สถานการณ์ได้สะท้อนให้เห็นการแต่งงานของหญิงอีสานเริ่มปรากฏให้เห็นเป็นรูปธรรมที่ชัดเจนมาก ซึ่งปัจจุบันหญิงอีสานได้สละสภาพพจนของการอยู่กับเหย้าเฝ้าเรือนเป็นแม่บ้านอย่างเดียวไม่เพียงพอแล้วต้องออกจากบ้านทำงานเคียงบ่าเคียงไหล่กับผู้ชายอย่างเท่าเทียมกันออกหางานทำยังต่างถิ่นและเมืองใหญ่ทั้งการขายแรงงานและการให้บริการตามสถานที่ต่างๆที่ทำให้เกิดการมีรายได้เลี้ยงครอบครัว สถานการณ์เช่นนี้จึงมีโอกาสดังสังคมสูงที่กลุ่มผู้หญิงอีสานมีโอกาสได้พบกับชาวต่างชาติจากการแนะนำชักจูงจากญาติหรือเพื่อนฝูงให้รู้จักกันต่อไป การเรียนรู้ด้วยตนเองจาก

การพบปะกันทำให้เกิดการเรียนรู้กับนิสัยใจคอชาวต่างชาตินำไปสู่การแต่งงานกับชาวต่างชาติในที่สุด ดังที่บัวพันธ์ พรหมพักพิง: ได้สรุปผลวิจัยในประเด็นหนึ่งที่ว่า เส้นทางการเข้าสู่การแต่งงานข้ามชาติมีหลายเส้นทาง ได้แก่ การพบรักด้วยการนำพาของโชคชะตา การติดต่อผ่านเครือข่ายการไปทำงานต่างประเทศ การแสวงหาตามแหล่งท่องเที่ยว และการติดต่อผ่านเอเย่นต์ การแต่งงานกับชาวตะวันออก ส่วนใหญ่เกิดจากการพบรักด้วยการนำพาของโชคชะตา ส่วนการแต่งงานกับชาวตะวันตกส่วนใหญ่เป็นความตั้งใจที่จะแสวงหาสามี และมีการใช้ช่องทางหลายช่องทาง การวิจัยพบว่าหญิงที่เข้าสู่การแต่งงานแม้ว่าจะมีสภาพในการดำรงชีวิตที่ลำบาก แต่ก็ไม่ใช่กลุ่มคนที่จนที่สุดของชุมชน ภายหลังจากการเข้าสู่การแต่งงานได้เกิดการเปลี่ยนแปลงทรัพยากรของครัวเรือน โดยเฉพาะทรัพยากรทางวัตถุ และการเปลี่ยนสถานภาพทางสังคมและวัฒนธรรมอย่างเห็นได้ชัด กลุ่มผู้หญิงที่แต่งงานกับชาวตะวันออก มีการช่วยเหลืองานส่วนรวมของชุมชน และการลงทุนปรับปรุงหรือสร้างบ้านใหม่ มากกว่าหญิงที่แต่งงานกับชาวตะวันตก การแต่งงานกับชาวต่างชาติเป็นเรื่องที่ชุมชนให้การยอมรับและมีได้มีการกีดกันหรือมีทัศนคติในทางลบต่อการแต่งงาน และผู้หญิงที่แต่งงานกับชาวต่างชาติ ชุมชนไม่ค่อยพอใจกับการประพฤติดัวในบางด้าน อย่างเช่นการแต่งกายหรือการเล่นการพนันของหญิงที่แต่งงานกับชาวตะวันตก กลุ่มผู้หญิงที่แต่งงานกับชาวตะวันตกให้คุณค่าในเรื่องสิทธิและเสรีภาพของปัจเจก มากกว่ากลุ่มผู้หญิงที่แต่งงานกับชาวตะวันออก ทั้งกลุ่มที่แต่งงานกับชาวตะวันตกและชาวตะวันออก ต่างก็ยังคงความสัมพันธ์กับครัวเรือนและชุมชนอย่างดีต่อไป และในบางด้านพบว่า ความสัมพันธ์มีมากขึ้น (บัวพันธ์ พรหมพักพิงและคณะ, 2548, น.

2) จังหวัดชัยภูมิเป็นจังหวัดเล็กๆก็พบว่าคนไทยสมรสข้ามวัฒนธรรมอาศัยอยู่จำนวนมากและมีความหลากหลายอย่างมากสภาพความเป็นอยู่ในสังคมไทยก็ย่อมมีเปลี่ยนแปลงและผลกระทบต่อสังคม ผู้หญิงส่วนใหญ่ที่แต่งงานกับชาวต่างชาติ ส่วนใหญ่ จะอยู่ในช่วงวัยกลางคนมากกว่าวัยรุ่นสาว ผู้วิจัยจึงเห็นควรทำวิจัยที่จะศึกษาการแต่งงานข้ามวัฒนธรรมของผู้หญิงในชนบทอีสาน: กรณีศึกษาจังหวัดชัยภูมิ เนื่องจากในปัจจุบันจังหวัดชัยภูมิ มีชายฝรั่งมากขึ้นซึ่งจะพบเห็นตามหมู่บ้านต่างๆและเข้ามาประกอบอาชีพทั้งทางด้านเกษตรค้าขาย จากปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นจะทำให้ทราบมุมมองในเรื่องการแต่งงานและสร้างความเข้าใจความรักของคู่ครองที่ต่างวัฒนธรรม นำไปสู่การปรับตัวและเจตคติของผู้หญิงไทยที่แต่งงานกับชาวต่างชาติ เพื่อเป็นข้อมูลในการให้คำปรึกษาและแนะแนวทางต่อการมีชีวิตครอบครัวอย่างมีความสุขต่อไป

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาสภาพวิถีชีวิตและสาเหตุการตัดสินใจแต่งงานข้ามวัฒนธรรมของผู้หญิงในชนบทอีสาน: กรณีศึกษาจังหวัดชัยภูมิ
2. เพื่อศึกษาผลกระทบของการแต่งงานข้ามวัฒนธรรมของผู้หญิงในชนบทอีสาน: กรณีศึกษาจังหวัดชัยภูมิ

วิธีดำเนินการวิจัย

วิธีวิจัยเชิงคุณภาพ(Qualitative research) โดยใช้การศึกษาแบบกรณีศึกษาคัดเลือกแหล่งข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยจากคำแนะนำญาติพี่น้อง เพื่อน หรือคนรู้จักที่ผู้วิจัยไปสัมภาษณ์ ซึ่งผู้วิจัยจะขออนุญาตก่อนเข้าไปสัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลเป็นผู้

หญิงไทยที่แต่งงานหรือใช้ชีวิตคู่ร่วมกับชาวต่างชาติ และอาศัยอยู่ในจังหวัดชัยภูมิ โดยการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง(Purposive sampling) โดยผู้วิจัยได้กำหนดระเบียบวิธีวิจัยและแบ่งการวิจัยดังนี้

1. การศึกษาข้อมูลจากเอกสาร (Documentary Study) ใช้ในการรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการแต่งงานข้ามวัฒนธรรม โดยผู้วิจัยศึกษาเอกสารเฉพาะในส่วนที่มีการเชื่อมโยงถึงข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการวิจัย และข้อมูลที่ได้รับการกล่าวถึงในการสัมภาษณ์

2. การสัมภาษณ์ (Interview) แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi Structure In-depth Interview) ดำเนินการสัมภาษณ์ตามหัวข้อที่กำหนด แต่แต่ละคนเสนอข้อมูลความรู้ ข้อเท็จจริงและความคิดเห็นของตน

3. การเสวนากลุ่ม (Focus Group) เป็นการเสวนากลุ่มตามหัวข้อที่กำหนด จากกลุ่มแต่ละคนเสนอข้อมูลความรู้ ข้อเท็จจริงและความคิดเห็นของตน แก่ผู้เข้าร่วมเสวนา มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เข้าเสวนานาได้ความรู้ความคิดที่แตกต่างหลายมุมมองในเรื่องเดียวกัน

4. การประชุมแบบการระดมสมอง (Brain Storming) เป็นการอภิปรายที่เกิดความคิดสร้างสรรค์ ได้เปิดโอกาสให้กลุ่มเป้าหมายทุกคนแสดงความคิดเห็น มีเสรีภาพทางด้านความคิด ใครพูดก่อนพูดหลังตามแต่โอกาสไม่มีการวิเคราะห์วิจารณ์ ตลอดเวลาจะจดบันทึกในกระดาษชาร์ทไวท์บอร์ด เพื่อให้สมาชิกทุกคนได้เห็นร่วมกัน ดำเนินการเก็บข้อมูล โดยใช้รูปแบบการเสวนากลุ่มทั้งสองรูปแบบคละกันไปและรวบรวมจากข้อสรุปของผู้เชี่ยวชาญในแต่ละสาขา จากการเสวนาโดยการบันทึกเสียงการนำเสนอ จากข้อสรุปที่เป็นเอกสารของผู้ร่วมเสวนากลุ่ม

เครื่องมือการวิจัย

1. เครื่องมือเชิงคุณภาพ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสัมภาษณ์เชิงลึก (Interview) โดยผู้วิจัยสร้างขึ้นเองจากการศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เป็นการสัมภาษณ์เชิงลึกแบบกึ่งโครงสร้าง (Semi Structure In-depth Interview) ศึกษาสภาพวิถีชีวิตและสาเหตุการตัดสินใจแต่งงานข้ามวัฒนธรรมของผู้หญิงในชนบทอีสานและศึกษาผลกระทบของการแต่งงานข้ามวัฒนธรรมของผู้หญิงในชนบทอีสาน โดยได้สัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องกับญาติพี่น้อง และผู้หญิงที่แต่งงานกับชาวต่างชาติ และการเสวนากลุ่ม (Focus Group) เป็นการเสวนากลุ่มตามหัวข้อที่กำหนด จากกลุ่มผู้หญิงที่แต่งงานกับชาวต่างชาติ ได้มีการสำรวจชุมชนทั้งผู้หญิงที่แต่งงานกับชาวตะวันตก ไม่มีชุมชนที่แต่งงานกับชาวตะวันตก ส่วนผู้หญิงที่แต่งงานชาวตะวันตก พบว่าผู้หญิงที่แต่งงานกับชาวตะวันตก กระจุกกระจายอยู่ทั่วไป และกระจุกตัวอยู่ในชุมชนเดียวกัน จำนวนประมาณ 15 คน แต่ละคนเสนอข้อมูลความรู้ ข้อเท็จจริงและความคิดเห็นของตน แก่ผู้เข้าร่วมเสวนา มีวัตถุประสงค์ให้ผู้เข้าร่วมได้ได้ความรู้ความคิดที่แตกต่างหลายมุมมองในเรื่องเดียวกัน การประชุมแบบการระดมสมอง (Brain Storming) เป็นการอภิปรายที่เกิดความคิดสร้างสรรค์ได้เปิดโอกาสให้กลุ่มเป้าหมายทุกคนแสดงความคิดเห็น มีเสรีภาพทางด้านความคิด ใครพูดก่อนพูดหลังตามแต่โอกาสไม่มีการวิเคราะห์วิจารณ์ ตลอดเวลาจะจดบันทึกในกระดาษชาร์ท ไวท์บอร์ด เพื่อให้สมาชิกทุกคนได้เห็นร่วมกันดำเนินการเก็บข้อมูล โดยใช้รูปแบบการเสวนากลุ่มทั้งสองรูปแบบควบคู่กันไปและรวบรวมจากข้อสรุปของผู้เชี่ยวชาญในแต่ละสาขาจากการเสวนาโดยการบันทึกเสียงการนำเสนอ จากข้อสรุปที่เป็นเอกสารของผู้ร่วมเสวนากลุ่ม

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเอกสาร ใช้วิธีการวิเคราะห์เอกสารเนื้อหา (Content Analysis) นำเสนอข้อมูลด้วยวิธีการพรรณนา สรุปบรรยายเนื้อหาด้วยวิธีเชิงปริมาณอย่างเป็นระบบ (สุภางค์ จันทวานิช, 2546:น.144) โดยดำเนินการตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลตามเครื่องมือที่จัดเก็บ สร้างระบบแยกเป็นหมวดหมู่ข้อมูลตามขอบเขตเนื้อหาการวิจัย วิเคราะห์ข้อมูล บรรยายเนื้อหา พร้อมกันตรวจสอบข้อมูลด้วยเทคนิคสามเส้า (Triangulation) เพื่อให้ข้อมูลมีความเป็นจริงและน่าเชื่อถือ

2. ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ (Interview) ใช้วิธีการวิเคราะห์แบบอุปนัย (Analytic Induction) โดยนำข้อมูลมาเรียบเรียง และจำแนกอย่างเป็นระบบ จากนั้นนำมาตีความหมายเชื่อมโยงความสัมพันธ์ และสร้างข้อสรุปจากข้อมูลต่างๆ ที่รวบรวมได้ โดยทำไปพร้อม ๆ กับการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งนี้เพื่อจะได้ศึกษาประเด็นต่าง ๆ ได้ลึกซึ้ง เมื่อประเด็นใดวิเคราะห์แล้วไม่มีความชัดเจนก็ตามไปเก็บข้อมูลเพิ่มเติมในประเด็นต่าง ๆ เหล่านั้น เพื่อตอบคำถามหลักตามวัตถุประสงค์ของการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ได้นำมาวิเคราะห์เพื่อหาความเชื่อมโยงความสัมพันธ์เชิงทฤษฎีเดนซิน (Denzin.1970:PP.218-230)

3. การเสวนากลุ่มผู้เชี่ยวชาญ ข้อมูลที่ได้จากการประชุมแบบระดมสมอง ใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และการวิเคราะห์แบบอุปนัย (Analytic Induction) โดยนำข้อมูลมาเรียบเรียงและจำแนกอย่างเป็นระบบ ทำการอธิบายเชื่อมโยงความสัมพันธ์

ผลการวิจัย

1. สภาพชีวิตและสาเหตุของการตัดสินใจสมัครข้ามวัฒนธรรมของผู้หญิงอีสาน กรณีศึกษาจังหวัดชัยภูมิ คือ 1.ยกระดับตัวเองและครอบครัวของตนเองให้สูงขึ้น โอกาสที่พวกเขาเดินทางไปประกอบอาชีพยังต่างถิ่นหรือเมืองใหญ่ทำให้เขามีโอกาสพบปะชาวต่างชาติ ความผิดหวังในการแต่งงานกับคนไทยด้วยกัน เกิดการที่ต้องดิ้นรนไขว่คว้าหาโอกาสเพื่อที่จะมีชีวิตที่ดีกว่าเดิม 2. ญาติพี่น้องในครอบครัวและชุมชนเพื่อนบ้านแต่งงานกับชาวต่างชาติบุตรหลานของพวกเขามีโอกาสอย่างมากต่อการที่จะเดินตามรอยของญาติพี่น้อง การมีโอกาสศึกษาต่อก็จะส่งบุตรหลานเข้าไปเรียนในเมืองหรือเมืองใหญ่หรือโรงเรียนที่มีโอกาสใกล้บ้าน สมาชิกในครอบครัวมีความกล้าแสดงออก มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีแรงจูงใจไปสู่เป้าหมายของความสำเร็จ สถานการณ์ความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม การค้า อุตสาหกรรม และการบริการประชากรเหล่านี้ ล้วนให้โอกาสในการพบปะคนต่างชาติและเกิดการเรียนรู้จนกระทั่งกลายเป็นความรัก ความพอใจนำมาสู่การแต่งงาน

2. ผลกระทบของการแต่งงานข้ามวัฒนธรรมของผู้หญิงในชนบทอีสานกรณีศึกษาจังหวัดชัยภูมิ แบ่งเป็นผลกระทบทั้งด้านบวกและด้านลบ

ผลกระทบด้านบวก

1. **ด้านบุคคลและสถาบันครอบครัว** เป็นครอบครัวที่มีคู่สมรสเพียงคนเดียวรักเดียวซื่อสัตย์ต่อกัน ไม่มีเพศสัมพันธ์นอกสมรส ไม่หย่าร้าง พอเพียงและพอใจในคู่ของตนเพียงคนเดียวและอยู่ด้วยกันอย่างมีความสุขมีโลกทัศน์กว้างยอมรับความแตกต่างของคู่สมรสและเรียนรู้ ความหลากหลายทางวัฒนธรรมของชาติพันธุ์ต่าง ๆ ที่มีในโลก ลดอคติ ลดการแข่งขัน ลดการเหยียดสีผิวไม่แบ่ง

ชนชั้นเชื้อชาติเผ่าพันธุ์ ปัญหาและความขัดแย้ง ย่อมลดลง สมาชิกของครอบครัวมีความรับผิดชอบ ตามบทบาทหน้าที่ของตนรักสามัคคี มีเอกภาพ ปราศจากการทะเลาะวิวาทและทำร้ายร่างกายกัน และกัน ปราศจากอบายมุขและสิ่งเสพติดทั้งปวง มีแบบแผน มีเป้าหมาย

2. **ด้านสังคมวัฒนธรรม** เป็นชุมชน/สังคมที่มีค่านิยมมีสามัคคี/ภรรยาคู่ได้เพียงคนเดียวเท่านั้น และรักซึ่งกันและกันปราศจากการทะเลาะเบาะแว้ง ทำร้ายร่างกายและการหย่าร้าง สมาชิกในครอบครัว รักสามัคคี ดูแลเอาใจใส่ซึ่งกันและกันมีความรับผิดชอบตามบทบาทหน้าที่ของตน

3. **ด้านสิ่งแวดล้อม** เป็นครอบครัวที่มีบรรยากาศแห่งความรักใคร่กลมเกลียว มีความอบอุ่น ความห่วงใยดูแลกันและกันของสมาชิกปลอดอบายมุขและสิ่งเสพติด สมาชิก มีภูมิทัศน์ที่ดี ส่งผลให้ชุมชน / สังคมเต็มไปด้วยมิตรภาพ ความรัก ความเอื้ออาทร ความห่วงใยกันและกันมีความเป็นพี่เป็นน้องกันในชุมชน/สังคมคอยดูแลช่วยเหลือให้กำลังและแบ่งปันกันสิ่งที่ดีให้แก่กันและชุมชน/สังคมแบบนี้ จึงเป็นเสมือนครอบครัวใหญ่ที่ก่อกำเนิดมาจากบิดา/มารดาคนเดียว

ผลกระทบด้านลบ

1. **ด้านบุคคล** คู่สมรสต้องเรียนรู้และสร้าง ความเข้าใจพื้นฐานการอยู่ร่วมกันเริ่มจากตัวบุคคล มีเสรีภาพ จากนั้นมีคู่สมรสเพียงคนเดียว ไม่มีเพศสัมพันธ์นอกสมรส ไม่หย่าร้าง สืบทอดประเพณีของสังคม

2. **ด้านสังคมวัฒนธรรม** วัฒนธรรมการรับประทานอาหารไทยเปลี่ยนไปจากเดิมสามัคคี/ภรรยาคู่ เป็นคนไทย จะรับประทานอาหารไทยที่มีรสจัดจ้าน แต่เมื่อสมรสกับชาวต่างชาติ วัฒนธรรม

การรับประทานอาหารไทยแบบเดิมได้เปลี่ยนไป วัฒนธรรมการให้เกียรติบิดา/มารดา บุพการี ญาติ พี่น้องและผู้อาวุโสในระบบเครือญาติได้เลือนหายไปจากสังคมไทย เนื่องจากสภาพสังคมปัจจุบัน เปิดกว้างให้ทุกคนมีเสรีภาพในการดำเนินชีวิต อย่างอิสระมากขึ้น

3. **ด้านสิ่งแวดล้อมครอบครัว** มีการเรียนรู้ และพัฒนาเพื่อสร้างกรอบแนวคิดใหม่ให้มีความเข้าใจ ทั้งการเคารพนับถือ การอยู่ร่วมกันเพื่อปรับ มโนทัศน์กับสมาชิกในสังคมเดียวกัน

อภิปรายผล

1. จากผลการวิจัยพบว่าสภาพชีวิตและ สาเหตุของการตัดสินใจสมรสข้ามวัฒนธรรมของ ผู้หญิงอีสาน กรณีศึกษาจังหวัดชัยภูมิ ที่เป็นภรรยา คู่สมรสข้ามวัฒนธรรมส่วนใหญ่ได้เรียนรู้ก็ได้ปรับ ให้เหมาะสมกับการดำเนินชีวิตครอบครัวโดยการ ยกระดับตัวเองและครอบครัวของตนเองให้สูงขึ้น สาเหตุการตัดสินใจแต่งงานข้ามวัฒนธรรมเป็นไป ตามความคิด ความเชื่อว่า ผู้สมรสทุกคนต้องการมีคู่ ที่ดี รักเดียว ซื่อสัตย์ ไม่มีเพศสัมพันธ์นอกสมรส ไม่หย่าร้างเป็นครอบครัวอบอุ่นแข็งแรง รักสามัคคี สังคมร่มเย็น สอดคล้องกับ จำนวนค์ อติวัฒนสิทธิ์ และคณะ (2548, น.82 – 83) อธิบายว่าการสมรส แบบผัวเดียวเมียเดียว (Monogamy) เป็นการสมรส ที่กฎหมายและประเพณีอนุญาตให้ชายหรือหญิง มีคู่สมรสได้เพียงคนเดียวนิยมอย่างกว้างขวาง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสังคมปัจจุบันที่เจริญแล้ว ซึ่งเป็นความต้องการฝ่ายภายนอกของคู่สมรสทุก คนที่ประสงค์จะได้สิ่งต่าง ๆ มาเพื่อตอบสนององความ ต้องการ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546, น. 436)

2. ผลกระทบของการสมรสข้ามวัฒนธรรม ของผู้หญิงในชนบทอีสานเกิดผลกระทบทั้งด้าน บวกและด้านลบ

ผลกระทบด้านบวก

1. บุคคลและสถาบันครอบครัว

การมีคู่สมรสเพียงคนเดียวที่ซื่อสัตย์ไม่หย่า ร้างไม่ทะเลาะวิวาททำร้ายร่างกายปราศจากสิ่งเสพ ติดมีโลกทัศน์กว้างยอมรับความแตกต่างทาง วัฒนธรรมชาติพันธุ์ ลดอคติ ลดการแข่งขัน การ เขี่ยดสีผิวไม่แบ่งชนชั้น มีความรับผิดชอบตาม บทบาทหน้าที่ จะเห็นได้ว่าแบบของการสมรสและ ครอบครัว สอดคล้องกับจำนวนค์ อติวัฒนสิทธิ์ และ คณะ (2548, น. 82-83) อธิบายว่าเป็นการสมรส แบบผัวเดียวเมียเดียว (Monogamy) เป็นการสมรส ที่กฎหมาย และประเพณีอนุญาตให้ชายหรือหญิง มีคู่สมรสได้เพียงคนเดียว นิยมอย่างกว้างขวางโดย เฉพาะอย่างยิ่งในสังคมที่เจริญแล้ว ซึ่งการสมรส และสร้างครอบครัว สอดคล้องกับจริยธรรมของทุก ศาสนาที่สอนให้การสมรสมีคู่เพียงคนเดียวที่ซื่อสัตย์ ต่อกันไม่มีชู้ การนอกใจหรือมีคู่หลายคน

2. ด้านสังคมวัฒนธรรม และด้านสภาพแวดล้อม

สังคมที่มีค่านิยมมีสามี/ภรรยาเพียงคน เดียวเท่านั้น ปราศจากการทะเลาะทำร้ายร่างกาย และการหย่าร้าง รักสามัคคีดูแลเอาใจใส่กัน อยู่ร่วมกันอย่างสมานสามัคคีมีเอกภาพท่ามกลางความ หลากหลาย เป็นแบบอย่างของการสร้างครอบครัว ลักษณะเป็นครอบครัวขยาย ประกอบด้วยสามชั่ว อายุคน (Extended Family) สอดคล้องกับลักษณะ ครอบครัวที่ ทศนีย์ ทองสว่าง (2549, หน้า 82 – 83) อธิบายว่าครอบครัวขยายคือครอบครัวเดียวตั้งแต่ 2 ครอบครัวขึ้นไปรวมทั้งญาติพี่น้องอื่น ๆ ที่อาศัย รวมอยู่ด้วยสมาชิกส่งเสริมค่านิยมยกย่องคุณค่า ความดี นับถือคนที่มีคุณธรรม ดำรงชีวิตอย่างพอ เพียงตามอัตภาพ ขยัน ประหยัด มัธยัสถ์ เก็บออม วางแผน มีวัฒนธรรม การทำงานแบบทุ่มเท มุมานะ มีระเบียบวินัย ตรงต่อเวลา นอบน้อมให้เกียรติผู้อื่น

ขอบคุณผู้อื่น ที่ช่วยเหลือแม่เป็นบุคคลใกล้ชิด
ในครอบครัว เผยแพร่หลักการสร้างครอบครัวเข้มแข็ง
ให้สังคมรู้จักอย่างแพร่หลายเพื่อเกิดสันติภาพโลก
อย่างแท้จริง

ผลกระทบด้านลบ

การรับประทานอาหารไทยจากที่เคยมี
รสชาติเข้มข้นจัดจ้าน กลับลดความจัดจ้านลง
ดื่มน้ำประปาที่ปนเปื้อนบางชนิดที่รสจัดจ้าน
มีกลิ่นฉุนเพราะร่างกายรับไม่ได้ ในระยะยาวบุตร/
ธิดา ที่เติบโตท่ามกลางสองวัฒนธรรมในรุ่นถัด ๆ
ไปอาจไม่รู้จักรสชาติอาหารพื้นเมืองแท้บาง
ชนิดและรับประทานไม่เป็น หากไม่มีการสืบทอด
ผ่านสถาบันครอบครัวอาจเลือนหายไปในที่สุด
วัฒนธรรมการขอคำปรึกษาจากบิดามารดาผู้ใหญ่
ในการเลือกคู่ครองลดความสำคัญลง ซึ่งแตกต่าง
จากธรรมเนียมปฏิบัติของไทย ในอดีตถือว่าการ
เลือกคู่ครองเป็นเรื่องสำคัญต้องให้เกียรติขอคำ
แนะนำจากบิดา/มารดาก่อนที่จะตัดสินใจเลือก
และหาคู่ให้ สังคมและวัฒนธรรมจะเปลี่ยนไปตาม
กาลเวลาและสภาพจริง

3.1 ระดับบุคคล สังคม วัฒนธรรมและ
สิ่งแวดล้อม คู่สมรสเรียนรู้อาษาอังกฤษสื่อสารด้วย
ตนเองช่วงเริ่มต้นความสัมพันธ์ มีอาสาสมัครรุ่นพี่
คอยแนะนำระยะแรกเรียนรู้ด้านกฎหมายการสมรส
กับชาวต่างชาติเข้าใจเรียนรู้ความแตกต่างระหว่าง
บุคคล ด้านทัศนคติ ลักษณะนิสัย บุคลิกภาพ ความ
แตกต่างทางวัฒนธรรมของคู่สมรส สอดคล้องกับ
มธุรส สว่างบำรุง (2542, น. 380) ที่กล่าวว่าผู้สมรส
พยายามปรับตัวด้วยการเรียนรู้อาษาเพื่อเกิดการ
ประสานความกลมกลืนของตนเองให้เข้ากับสภาพ
แวดล้อมคือคู่สมรสข้ามวัฒนธรรมได้อย่างเหมาะสม

สมโดยเหมาะสมโดยการจัดการกับความ
ต้องการของตนเองกับความเป็นจริงของสภาพ
แวดล้อมที่เกิดขึ้น ทั้งนี้เพื่อเป็นการลดข้อขัดแย้ง
ระหว่างบุคคลกับสิ่งแวดล้อม

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายด้านการ ศึกษา

องค์กรต่างๆและสถาบันการศึกษาควรจัด
ให้มีการอบรมหลักสูตรระยะสั้นรู้หลักการสร้าง
ครอบครัวที่ดี ก่อนเข้าสู่การสมรสและสร้าง
ครอบครัวเพื่อช่วยกำหนดทิศทางการสร้าง
ครอบครัวที่ประสบผลสำเร็จ อบอุ่น เข้มแข็งและมี
ความสุขว่าควรทำอย่างไร เมื่อสมรสแล้วควรปฏิบัติ
ตนอย่างไรเพื่อนำไปสู่เป้าหมายการครองรักอย่าง
ยั่งยืนตลอดไปไม่หย่าร้าง

2. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายด้านการ พัฒนา

1. ควรมีการเผยแพร่แนวคิดการสร้างครอบครัวที่
ประสบผลสำเร็จให้รู้อย่างแพร่หลายทุกภาคส่วน
จากหน่วยงานที่เป็นหน่วยงานรัฐและเอกชน

2. มีองค์กรให้คำปรึกษาและช่วยเหลือคู่
สมรสที่ประสบปัญหาครอบครัว

3. ข้อเสนอแนะเพื่อการทำวิจัยครั้งต่อไป

3.1 ควรศึกษาสภาพชีวิตการสมรส
และแนวทางการปรับตัวในการแต่งงานข้าม
วัฒนธรรมของแต่ละเชื้อชาติอย่างเจาะจง เช่น
เกาหลี ญี่ปุ่น ยุโรป ฯลฯ

3.2 ศึกษาแนวโน้มลักษณะวัฒนธรรม
ที่เกิดจากการสมรสข้ามวัฒนธรรม

บรรณานุกรม

- กาญจนา แก้วเทพ. **ม่านแห่งอคติ: ความสัมพันธ์ระหว่างสตรีกับสถาบันสังคม**. กรุงเทพฯ. สำนักพิมพ์แจเนเดอร์เพรส.2535
- กฤษณา พันธุ์วานิช. **สามีนำเข้าสร้างค่านิยมทางวัฒนธรรมเปียงเบน**. หนังสือพิมพ์มติชน. ฉบับวันที่ 4 มิถุนายน 2547. หน้า 31
- เกษมสันต์ อังกระโทก. **วิถีชีวิตของผู้หญิงไทยที่แต่งงานกับชาวต่างชาติ**.วิทยานิพนธ์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.2550
- คริสต์ เบเคอร์ .**อนาคตสังคมไทย: ข้อคิดเพื่อพิจารณา** รายงานการวิจัย ชุดโครงการ เศรษฐกิจ ชุมชนหมู่บ้านไทย (ศ. ดร. ฉัตรทิพย์ นาถสุภา หัวหน้าโครงการ) สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย กรุงเทพฯ .2546
- จำนงค์ อติวัฒน์สิทธิ์ และคณะ.**สังคมวิทยา**. พิมพ์ครั้งที่ 13. กรุงเทพฯ : ภาควิชาสังคมวิทยา และ มานุษยวิทยา คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์, 2548.
- ชัยพล พลเยี่ยม **วิถีชีวิตของผู้หญิงชนบทอีสานที่แต่งงานกับชาวต่างชาติ : ศึกษา กรณีจังหวัดร้อยเอ็ด** มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ปรินญา:มหาบัณฑิต หลักสูตร: การศึกษา สาขา : ไทยคดีศึกษา-เน้นสังคมศาสตร์ ปี : 2542.
- ณรงค์ นิตจันทร์. **ปัญหาหญิงไทยในต่างแดน**. หนังสือคู่มือสร้างคูสม. ปีที่ 25 ฉบับที่ 464 ประจำเดือน เมษายนปีถัดหลัง 2547.
- ดารารัตน์ เมตาริกานนท์. **การแต่งงานข้ามวัฒนธรรมไทยกับฝรั่งในประวัติศาสตร์สังคมสยาม**. ขอนแก่น : คณะมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัย ขอนแก่น. 2549.
- เดชา วาณิชวิโรดมและคณะ. **ชีวิตใหม่ของผู้หญิงไทยในต่างแดน**. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2547.
- ทัศนีย์ ทองสว่าง. **สังคมวิทยา**. กรุงเทพฯ : โอ เอส พริ้นส์ เฮ้าส์,2549.
- บัวพันธ์ พรหมพักพิง และคณะ.**การแต่งงานข้ามวัฒนธรรมของผู้หญิงในชนบทอีสาน**. ขอนแก่น : คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัย ขอนแก่น.2548.
- ผ่องพันธ์ มณีรัตน์.**การเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรม**.กรุงเทพฯ:มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์,2521
- พระยาอริยอนุวัตร เขมจารี. **คติความเชื่อของชาวอีสาน**, "ในวัฒนธรรมพื้นบ้าน: ความเชื่อ. พิมพ์ครั้งที่ 3. หน้า 1 – 55.กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530.
- พิชัย ศรีภูไฟ. **สตรีในวรรณกรรมอีสาน**. ปรินญาณิพนธ์ ศศ.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมหาสารคาม, 2532.
- รังสรรค์ ธนะพรพันธุ์. **ทุนวัฒนธรรม: วัฒนธรรมในระบบทุนนิยมโลก เล่ม 1**. กรุงเทพฯ. สำนักพิมพ์มติชน,2546
- ราชบัณฑิตยสถาน.**พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน** พ.ศ. 2542.กรุงเทพฯ:นานมี บุคส์พับลิเคชั่นส์2546.
- ศิริรัตน์ แอดสกุล. **การแต่งงานข้ามวัฒนธรรมของผู้หญิงชนบทในเขตจังหวัดอุดรธานี**. 2548.
- ศุภีมาน นฤมล. **นางงามตุ๊กระจก : การศึกษากระบวนการกลายเป็นหมอนวดไทย**. กรุงเทพฯ : สถาบันไทยคดีศึกษา มหาวิทยาลัย ธรรมศาสตร์, 2531.

สุนันท์ สี่พายและสมประสงค์ เสนารัตน์. **วิถีชีวิต
ของหญิงชนบทอีสานที่แต่งงานกับชาว
ต่างชาติ. รายงานการวิจัย. 2551**

สุภางค์ จันทวานิช. **วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ.**
กรุงเทพฯ:จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย2546.
อภิศักดิ์ โสมอินทร์. **โลกทัศน์อีสาน. พิมพ์ครั้งที่ 2.**
มหาสารคาม : โรงพิมพ์อภิชาตการพิมพ์,
2537.

อุษา เลิศศรีสันต์. **รูปแบบของการแต่งงาน
ระหว่างหญิงไทยกับชายต่างชาติ.**
23 มิถุนายน 2547 เดลินิวส์ หน้า 3. 2547.
[http://en.wikipedia.org/wiki/
Lifestyle.2005](http://en.wikipedia.org/wiki/Lifestyle.2005)

ผจงจิตต์ อธิคมน์นทะ. **การเปลี่ยนแปลงทางสังคม
และวัฒนธรรม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
รามคำแหง, 2521.**

มธุรส สว่างบำรุง. **จิตวิทยาทั่วไป. เชียงใหม่:
กิตติการพิมพ์, 2542.**

สนธยา พลศรี. **หลักสังคมวิทยา . กรุงเทพฯ:
โรงพิมพ์ โอ. เอส. พรินต์ติ้ง 2545.**

สุกิตติ กระจ่างเย่า. **ไปตะวันออกกลาง. กรุงเทพฯ:
ธนาคารกรุงเทพ), 2525**

สุจิตต์ วงศ์เทศ. **อยุธยาสมัยฟ้า ว่าด้วยวิถีชีวิต
ของไพร่ฟ้าข้าไทสมัยกรุงศรีอยุธยา.**
กรุงเทพฯ. สำนักพิมพ์มติชน. 255 หน้า.
209, 211, 218, 2546

Adam, Barry D. **Globalization and the
Mobilization of Gay and Lesbian
Communities.** in Cargan, L.&Ballantine,
Jeanne H. (Eds.). **Sociological
Footprints (ninth edition).** Thomson &
Wadsworth. pp. 436-439.2003

Bilton, T. et al. **Contemporary Social Theory.**
London, the Macmillan Press.1981.

Carney D., (ed), **Sustainable Rural livelihoods:
What Contribution Can We Made.**
Department for International
Development, London,1998

Chang, G. **Disposable Domestic: Immigrant
Women Workers in the Global
Economy.** Cambridge, South End
Press. pp.235,2000

Collins, Randall. **Conflict Sociology: Toward
and Explanatory Science.** New York,
Academic Press,1975

Denzin, N. **Handbook of Qualitative Research.**
California: Sage, 1970.